

**ЗАПОРІЗЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ПМО:Л

**КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА,
МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА
ЛОГІСТИКИ**

«ПІДПРИЄМНИЦТВО В АГРАРНІЙ СФЕРІ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЕФЕКТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

**I Міжнародна науково-практична
конференція**

ЧАСТИНА I

**12-13 лютого 2020 р.
м. Запоріжжя**

Міністерство освіти і науки України

Запорізька міська рада

Запорізька торгово-промислова палата

Запорізький національний університет

Державний університет «Житомирська політехніка»

Київський національний університет ім. Тараса Шевченка

Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Донецький державний університет управління (м. Маріуполь)

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Вільнюський технічний університет ім. Гедимінаса (Литва)

Каршинський інженерно-економічний інститут (Республіка Узбекистан)

Карагандинський економічний університет Казспоживспілки (Республіка Казахстан)

Софійський університет Св. Климента Орхідського (Болгарія)

Словацький сільськогосподарський університет в Нітрі (Словаччина)

ПІДПРИЄМНИЦТВО В АГРАРНІЙ СФЕРІ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЕФЕКТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції
(Запоріжжя, 12-13 лютого 2020 року)

Частина I

Кафедра підприємництва, менеджменту організацій та логістики

Запоріжжя
ЗНУ
2020

УДК 338.43:334.722.012.64:005.336.1(06)

ПЗ2

Редакційна колегія:

О.Г. Бондар, доктор юридичних наук, професор,
Г.М. Васильчук, доктор історичних наук, професор,
Д.А. Антонюк, доктор економічних наук, професор,
Л.М. Бухаріна, доктор економічних наук, професор,
Н.В. Валінкевич, доктор економічних наук, професор,
Н.М. Гуржій, доктор економічних наук, професор,
Г.І. Купалова, доктор економічних наук, професор,
С.О. Лавренко, кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
М.О. Лисенко, кандидат економічних наук, доцент,
О.А. Онищенко, кандидат наук з державного управління, доцент,
Ю.І. Полусмяк, кандидат економічних наук, доцент,
М.П. Сагайдак, доктор економічних наук, професор,
І.Г. Шавкун, доктор філософських наук, професор.

Рекомендовано рішенням Вченої Ради ЗНУ
(протокол №6 від 28 січня 2020 р.)

П 32 Підприємництво в аграрній сфері: глобальні виклики та ефективний менеджмент: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 лютого 2020 р.): у 2 ч. Запоріжжя: ЗНУ, 2020. Ч.1. 544 с.
ISBN 978-966-599-577-7

Наведено актуальні ідеї та ефективні інноваційні рішення щодо підприємництва в аграрній сфері, ринкових трансформацій розвитку земельних відносин в Україні, якості та безпечності агропродукції в умовах вільної торгівлі з ЄС, інформаційних технологій у агроменеджменті, підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Друкується в авторській редакції

УДК 338.43:334.722.012.64:005.336.1(06)

ISBN 978-966-599-577-7

© Запорізький національний університет, 2020

<i>Арзянцева Д.А., Маріянчик Т.С.</i>	РЕГУЛЮВАННЯ ЯКОСТІ ТОП-3 ЕКСПОРТОВАНОЇ АГРОПРОДУКЦІЇ ТА ДИНАМІКА ЕКСПОРТУ ПРОТЯГОМ 2016-2018 РОКІВ	369
<i>Артюх Т.М., Ягелюк С.В., Григоренко І.В.</i>	ВИЗНАЧЕННЯ МОЖЛИВИХ НАПРЯМКІВ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ ПЕРЕРОБКИ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО ТА ЛЬОНУ-ДОВГУНЦЯ	371
<i>Бидик А.Г.</i>	ПОВНОЦІННА СИСТЕМА БЕЗПЕКИ ТА ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЯК УМОВА ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЇЇ ЕКСПОРТУ	374
<i>Богданович О.А., Корнієнко В.С.</i>	ПЕРЕВАГИ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ З ЄС	378
<i>Бухаріна Л.М., Лисенко М.О.</i>	ЕКСПОРТ АГРОПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ В ЄС: АНАЛІЗ, ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	380
<i>Воробьёв К.С.</i>	ГОТОВНОСТЬ РЫНКА ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ К ГОСУДАРСТВЕННОМУ АУДИТУ ДСТУ: ISO 22000	382
<i>Горская Е., Шишкин В.А.</i>	ОСОБЕННОСТИ УПРАВЛЕНИЯ КАЧЕСТВОМ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ПРОДУКЦИИ В УКРАИНЕ	385
<i>Гребенюк Т. В., Горняк В. О.</i>	ІННОВАЦІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВИРОБНИЦТВА, СПОЖИВАННЯ Й ЕКСПОРТУ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ ЗАДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ	387
<i>Гуржий Н.Н., Воробьёв К.С.</i>	АНАЛИЗ УРОВНЯ ГОТОВНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ К ГОСУДАРСТВЕННОМУ АУДИТУ НА НАЛИЧИЕ ДСТУ: ISO 22000	390
<i>Давиденко О.О.</i>	МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ «GLOBALGAP»: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	392
<i>Данилевська Л.С.</i>	АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ АГРАРНОЮ ПРОДУКЦІЄЮ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ	394
<i>Демиденко В.С., Петухович В.А.</i>	АНАЛИЗ ФАКТОРОВ, ВЛИЯЮЩИХ НА ПРОИЗВОДСТВО ПРОДУКЦИИ РАПСА, И РАСЧЁТ ТОЧКИ БЕЗУБЫТОЧНОСТИ	397
<i>Джакелі Н.С., Калініченко О.В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПОРТУ АГРОПРОДУКЦІЇ ДО ЄС	400
<i>Ігнатенко І.В.</i>	ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	403
<i>Ігнат'єва В.Е., Полусмяк Ю.І.</i>	ЯКІСТЬ ТА БЕЗПЕЧНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В КОНТЕКСТІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	405
<i>Іонас Е.Л.</i>	КАЧЕСТВО И БЕЗОПАСНОСТЬ КАРТОФЕЛЯ ПРИ ПРИМЕНЕНИИ НОВЫХ ФОРМ КОМПЛЕКСНЫХ УДОБРЕНИЙ ДЛЯ НЕКОРНЕВЫХ ПОДКОРМОК И РЕГУЛЯТОРОВ РОСТА	407
<i>Калініченко О. В.</i>	ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ В	410

РОСЛИННИЦТВІ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

<i>Клюкин А.Д., Петухович В.А.</i>	АНАЛИЗ ДЕНЕЖНОЙ ВЫРУЧКИ ОТ РЕАЛИЗАЦИИ ПРОДУКЦИИ РАСТЕНИЕВОДСТВА И РАСЧЁТ РЕЗЕРВОВ ЕЁ РОСТА	413
<i>Ковтун В.А.</i>	ПОКАЗНИКИ ТА ХАРАКТЕРИСТИКИ БЕЗПЕЧНОСТІ ЯКОСТІ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ	416
<i>Козак О.А.</i>	ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	419
<i>Красняк О.П.</i>	АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	422
<i>Лавренко Н.М., Пугачова К.Є.</i>	ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ЯКІСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ АГРОПРОДУКЦІЇ	425
<i>Макуха О.В.</i>	ВПЛИВ АГРОТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ НА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ ФЕНХЕЛЮ ЗВИЧАЙНОГО	428
<i>Нгуєн Х.В., Янченко Н.В.</i>	ЯКІСТЬ ТА БЕЗПЕЧНІСТЬ АГРО ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ З ЄС	430
<i>Онищенко О.А., Столярова Є. В.</i>	ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНА – ЄС	433
<i>Полусмяк Ю.І., Зюзько А.Ф.</i>	ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ НАССР В УКРАЇНІ ДЛЯ ТОРГІВЛІ АГРОПРОДУКЦІЄЮ	436
<i>Станкевич И.И.</i>	МОЛОКО КОРОВЬЕ: ПАРАМЕТРЫ КАЧЕСТВА И ВЛИЯЮЩИЕ ФАКТОРЫ	438
<i>Федчишин Д.В.</i>	ДО ПИТАННЯ ПРО ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО	441
<i>Христова В.В., Гуржій Н.М.</i>	ВИХІД УКРАЇНИ НА МІЖНАРОДНИЙ РИНОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ	444
<i>Шагитова М. Н.</i>	ВЛИЯНИЕ ЦИНКА НА КАЧЕСТВО ЗЕРНА ЯРОВОЙ ТРИТИКАЛЕ	446

СЕКЦІЯ 5. КОМУНІКАЦІЙНІ ЗВ'ЯЗКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В АГРОМЕНЕДЖМЕНТІ, ПІДПРИЄМНИЦТВІ, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

<i>Chornomord Ye.</i>	PROBLEMS AND TRENDS OF DEVELOPMENT OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN BUSINESS	450
<i>Cui Lijuan, Medvid V., Shen Jialong</i>	THE IMPACT OF RURAL HUMAN RESOURCES DEVELOPMENT AND MANAGEMENT ON REGIONAL ECONOMIC DEVELOPMENT	453
<i>Kompaniiets L.</i>	MAIN DIRECTIONS OF E-AGRICULTURE IN UKRAINE	454
<i>Kyrylieva L.O., Shekhovtsova D. D.</i>	THE INFORMATION TECHNOLOGIES OF MANAGERIAL COST ACCOUNTING IN THE TRADE ENTERPRISES MANAGEMENT SYSTEM	456
<i>Shavkun I., Dybchinska Y.</i>	SOCIAL RESPONSIBILITY AS INFORMATIONAL PRETEXT FOR ORGANIZATIONAL COMMUNICATION	459

виход крахмала на 1,7 т/га и забезпечувала самую високу в опиті урожайність (50 т/га).

Література

1. Мартинчик, Т. Н. Ефективність регуляторів росту рослин при вирощуванні картоплі на дерново-подзолистій ґрунтово-підзолистої ґрунті / Т. Н. Мартинчик, Е. Г. Сапалєва // Почвознавство і агрохімія. – 2009. – № 2 (43).

2. Білоруський картоплі зможуть постачати в ЄС [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://agriculture.by/news/apk-belarusi/beloruskij-kartofel-smogut-postavljat-v-es>. – Дата доступу: 02.01.2020.

3. Вплив рівня мінерального живлення і умов вирощування на урожайність, лежкість і придатність до швидкої заморозки і вакуумної упаковки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vniikh.com/vliyanie-urovnya-mineralnogo-pitaniya-i-uslovij-vyrashhivaniya-na-urozhajnost,-lyozhkost-i-prigodnost-k-byistroj-zamorozke-i-vakuumnoj-upakovke.html>. – Дата доступу: 05.04.2018.

4. Мишура, О. І. Мінеральні добрива і їх застосування при сучасних технологіях вирощування сільськогосподарських культур / О. І. Мишура, І. Р. Вільдфлуш, В. В. Лапа. – Горькі, 2011. – 176 с.

Калініченко О. В.

к.е.н., доцент,

Полтавська державна аграрна академія

ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОСЛИННИЦТВІ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Рослинництво є однією з пріоритетних галузей національної економіки України, спрямоване на забезпечення продовольчої безпеки держави. Природно-кліматичні та ґрунтові умови районів вирощування в цілому сприяють отриманню високих врожаїв сільськогосподарських культур, що разом з географічними, транспортними та соціальними чинниками визначає оптимальне розміщення переробних підприємств. Водночас упродовж тривалого часу потенціал продуктивності сільськогосподарських культур використовується неповністю, оскільки їх урожайність у 2 – 3 рази нижча, ніж у розвинених країнах, що зумовлює високу енергомісткість виробництва.

Стрімке зростання ціни на енергоносії впродовж останнього часу, спонукає вітчизняних товаровиробників впроваджувати енергозберігаючі технології виробництва аграрної продукції [1, с. 3]. Крім того, погіршився стан сільськогосподарських земель в зв'язку з використанням великої кількості мінеральних добрив, засобів захисту рослин, порушенням технології їх застосування, інтенсивною обробкою ґрунтів [4, с. 109].

При недотриманні вимог технології, погіршенні якості робіт, ускладненні погодних умов знижується урожайність та зростає енергомісткість виробництва

сільськогосподарських культур на 16,2 – 42,1 % [2, с. 184].

Енергозберігаючі технології успішно застосовуються в різних агрокліматичних умовах: від холодних регіонів до гарячих тропіків, посушливих зонах і зонах надмірного зволоження. За технологією нульового обробітку обробляється близько 100 млн га, серед яких 84 % площ знаходиться на американському континенті. Лідерами по застосуванню технологій енергозберігаючих технологій в рослинництві є США, Аргентина, Бразилія, Австралія, Канада. Тільки за нульового обробітку як найбільш ефективної та економічної форми даної системи в цих країнах обробляється відповідно 28,4 млн, 18 млн, 17,3 млн, 12 млн, 7,1 млн га. Паралельно з широким освоєнням енергозберігаючих технологій в рослинництві відбувається розвиток промислового сектора, що спеціалізується на виробництві ґрунтообробного і посівного обладнання, збиральної техніки для енергозберігаючих технологій, і скорочення виробництва плугів, які не знаходять попиту на ринку [5, с. 6 – 7].

У країнах Євросоюзу розвиток енергозберігаючого рослинництва дещо обмежено. Головним лімітуючим фактором виступають субсидії, які отримують сільгоспвиробники. Користуючись державною підтримкою, фермери Євросоюзу можуть без втрат здійснювати виробництво сільськогосподарських культур, використовуючи різні агротехнології, в тому числі і традиційні. Сильна деградація ґрунту в Європі через ерозії і ущільнення охопила 157 млн га (16 % від площі всієї Європи) [5, с. 7].

Стратегія розвитку сільського господарства Євросоюзу спрямована на глобалізацію і зменшення дотацій та розширення вимог щодо захисту навколишнього середовища, що в свою чергу необхідно для того, щоб фермери стали більш конкурентоспроможними на ринку за рахунок зниження витрат на виробництво і використовували техніку, яка захищає навколишнє середовище і в першу чергу ґрунт. Реалізація даної стратегії передбачає перехід від традиційного землеробства до енергозберігаючого [5, с. 8].

На даний час більшість країн світу трактує енергозберігаючу технологію як нульову систему обробки ґрунту. Наразі в різних країнах світу за даною технологією обробляється близько 100 млн га, що складає близько 12 % усіх сільськогосподарських угідь [3, с. 130].

Енергозберігаючі технології виробництва продукції рослинництва включають послідовність операцій, підібраних так, щоб витрати всіх ресурсів (паливно-мастильних матеріалів, насіння, добрив, гербіцидів, праці) були оптимально необхідними на одержання запрограмованого рівня урожайності. А також застосування оранки та використання системи машин та знарядь, призначених для мілкої обробітку ґрунту (10 – 12 см) з використанням машин нового покоління, що забезпечують скорочення сукупних витрат енергетичних ресурсів та витрат праці.

Основні складові енергозберігаючих технологій виробництва продукції рослинництва представлено на рис. 1.

Рис. 1. Складові енергозберігаючих технологій виробництва продукції рослинництва

Джерело: авторська розробка

Отже, енергозберігаючі технології виробництва продукції рослинництва визначаються як комплекс взаємопов'язаних операцій, що забезпечують мінімум енергетичних витрат з розрахунку на одиницю продукції. Із застосуванням енергозберігаючих технологій виробництва сільськогосподарських культур енергія, що накопичена в урожаї, зростає більшими темпами, ніж енергетичні витрати.

Література

1. Амбросов В. Я. Ресурсозберігаючі технології – напрям підвищення ефективності виробництва / В. Я. Амбросов. // Вісник ХНТУСГ : Економічні науки. – 2010. – № 105. – С. 3 – 12.
2. Гришко В. В. Енергозбереження в сільському господарстві (економіка, організація, управління) / В. В. Гришко, В. І. Перебийніс, В. М. Рабштина. – Полтава : ВАТ «Видавництво «Полтава», 1996. – 280 с.
3. Домуці Д. П. Енергозберігаючі технології виробництва продукції рослинництва / Д. П. Домуці, П. Д. Устюянов // Аграрний вісник Причорномор'я. – 2013. – Вип. 67. – С. 129 – 134.
4. Россоха В. В. Економічний потенціал землі та проблеми його визначення в ринкових умовах господарювання / В. В. Россоха // Економіка АПК. – 2009. – № 3. – С. 107 – 109.
5. Энергосберегающие технологии возделывания зерновых культур в Республике Беларусь : пособие / И. Н. Шило [и др.]. – Минск : БГАТУ, 2008. – 160 с.

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ
І МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПІДПРИЄМНИЦТВО В АГРАРНІЙ СФЕРІ: ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ
ТА ЕФЕКТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

У двох частинах

Відповідальний редактор: *Л.М. Бухаріна*
Технічний редактор: *Ю.І. Полусмяк*
Коректор: *М.О. Лисенко*

Підп. до друку. 05.02.2020 Формат 60×90/16. Папір офсетний.
Друк цифровий. Умовн. друк. арк.33,8
Замовлення №. 32 Наклад 300 прим.

Запорізький національний університет
69600, м. Запоріжжя, МСП-41
вул. Жуковського, 66
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 5229 від 11.10.2016